

Universitat de Girona
Facultat de Lletres

AMB LA COL·LABORACIÓ DE LA CÀTEDRA HIPÒLIT NADAL I MALLOL

REFLEXIONS AMB
PROFESSIONALS DEL SECTOR

ENTREVISTA AMB XEVI XIRGO

MAIG 2025

GIRCOM

Revista local de Girona

EQUIP

DIRECCIÓ

MAMEN MEROLLA

REDACCIÓ

CLAUDIA ALVAREZ

JÚLIA ELIAS

ELISENDA PARADELL

SAMUEL PETTIFAR

ARNAU VERGARA

EDICIÓ:

Universitat de Girona.

Grau en Comunicació Cultural, amb la col·laboració de la

Càtedra Hipòlit Nadal i Mallol de Periodisme i Revistes en Català.

RELAT

Primerament, Xevi Xirgo explica quin és el seu paper com a director del Consell de l'Audiovisual de Catalunya (CAC), esmentant, en primer lloc, que el repte que té ell i la direcció del CAC.

és regular l'entorn audiovisual digital, afirmant la seva dificultat. Posant sobre la taula l'aparició de nous formats audiovisuals, canals i emissors. Segons dades de l'organisme, reben més de cent reclamacions l'any, sovint procedents de ciutadans que alerten de possibles incompliments normatius.

Aquestes queixes, explica Xevi Xirgo, són una via clau per detectar irregularitats.

Davant indicis clars de vulneració o irregularitats de la normativa, el CAC convoca el mitjà o el responsable a una compareixença i és obligat a declarar, exposant els fets detectats i on es dona l'opció de corregir-los, "si es pot arreglar, millor" esmenta Xirgo. Recalca que el contingut ja s'ha emès, "el mal ja està fet". En els casos en què no hi ha col·laboració, s'aplica el règim sancionador. Tot i això, insisteix que "no és la voluntat del CAC sancionar a tort i a dret" sinó que les multes són l'últim recurs.

Un dels principals dilemes del Consell és garantir la llibertat d'expressió sense permetre l'abús o la desinformació, defensant les plataformes i influencers que operen fora del marc normatiu i no poden excusar-se en aquest dret per emetre continguts falsos o que incitin a l'odi. Consideren que cal una regulació adaptada a la realitat digital, però amb uns principis comuns amb els mitjans tradicionals: responsabilitat, transparència i respecte pels fets.

A continuació, les preguntes formulades a Xevi Xirgo:

Quina diries que és actualment la principal amenaça per a la llibertat d'expressió als mitjans de comunicació?

Per a mi tot això que us explicava, la intoxicació. Està molt bé que tothom pugui fer de tot, que hi hagi llibertat d'expressió i que tothom pugui ser emissor, però és una de les principals amenaces si no es regula bé. Abans si tu feies alguna cosa des de casa teva no transcendia, en canvi, ara fa la volta al món. Qui posa el segell a què això sigui veraç, que no s'hagi fet amb mala intenció i que compleixi tota la normativa?

Creus que les xarxes socials haurien de tenir les mateixes regulacions que els mitjans tradicionals?

Jo crec que sí, no sé què en penseu vosaltres. Val tot a la xarxa? Qui ho regula?

Abans era més fàcil perquè els mitjans els podies comptar amb els dits de la mà, era un número molt més limitat.

Vosaltres perquè us heu format, però un adolescent que estigui a les xarxes, que encara no ha desenvolupat el sentit crític, s'ho empassa tot.

Ens ho podem permetre?

L'altra cosa és saber si es desinforma intencionadament, hi ha gent que desinforma intencionadament i n'hi ha que ho fa sense voler.

Posant l'exemple de l'apagada energètica del passat 28 d'abril, en aquests primers moments caòtics, com a ciutadà, com distingeixes la informació verídica del que són les notícies falses?

Jo crec que, prèviament, tu ja tens uns mitjans de referència que has anat escollint progressivament, no neixes de zero el dia de l'apagada. És a dir, no és el mateix escoltar Antena 3, que Telecinco o que 'la corpo' (TV3). Tu, amb els anys, ja t'has fet un referent de qui són els teus, que et creus. Has de partir de l'experiència i dir 'aquest em mereix credibilitat'. Una altra cosa és en casos d'emergència, que sí que diria els mitjans oficials com TV3, els que més o menys puguin donar una fiabilitat.

La nostra postura com a CAC és que tots (els emissors) han d'estar monitoritzats, i en sóc conscient que és impossible. Seria ideal dir 'monitoritzo tots els youtubers', però és molt difícil.

L'altra cosa és que, en mitjans tradicionals, tu saps que La Vanguardia té la seu a Barcelona i saps qui en són els propietaris.

Si tu ara vols posar, per exemple, una sanció a Netflix perquè no ha complert la normativa de publicitat amb segons quin producte, et trobes que té la seu a Irlanda, per dir alguna cosa, i que el producte ha estat fabricat a Bèlgica. Tot és més complicat.

Quin ha estat el repte més gran que t'has trobat com a president del CAC?

Per mi, el repte més gran encara està per venir. El que més em preocupa no és tant el dia a dia, sinó el CAC que deixarem d'aquí a tres anys, quan acabi el nostre mandat.

Vivim un moment de canvis accelerats en l'àmbit digital, especialment pel que fa a les xarxes socials, la intel·ligència artificial, ja que les lleis triguen anys a desplegar-se i a tenir efectes reals. Per tant, cal una acció immediata entre el govern català, Espanyol i els organismes reguladors per garantir que el marc normatiu que vindrà estigui a l'altura dels reptes que ja tenim aquí.

La resta de dificultats formen part de la gestió habitual. Evidentment, no és agradable haver de sancionar una corporació, o haver de retirar denúncies de canals de televisió que han tingut costos importants. A ningú el satisfà haver de fer-ho, però tenim un marc legal que cal aplicar. Ens trobem amb decisions que generen polèmica, que arriben als jutjats, i no és fàcil treballar enmig d'aquesta tensió. Però ens han designat per això, va amb la feina.

Us arriben moltes reclamacions directes dels ciutadants?

Com actueu?

Sí, la veritat és que ens arriben força reclamacions, tant per canals oficials com per part de ciutadans a títol individual. De mitjana, en rebem una cada tres dies aproximadament, cent i escaig cada any. I moltes vegades aquestes queixes ens ajuden a detectar possibles incompliments de la normativa.

Quan veiem que hi ha una irregularitat clara, el que fem és citar el mitjà o el responsable a una compareixença. Estan obligats a venir, i allà els expliquem què hem detectat, amb quins punts de la normativa creiem que no s'ha complert. A partir d'aquí, els donem l'opció – de corregir-ho. Si ho poden arreglar, perfecte. Però també hi ha casos en què això no és possible. Per exemple, si ja s'ha emès un contingut amb irregularitats, no pots "desemetre'l". El mal ja està fet.

I és clar, si després de tot això no col·laboren o no ho resolen, aleshores sí, acabem sancionant. Però ho dic amb sinceritat: a ningú li agrada sancionar. No és la part més agraïda de la feina. A vegades ens sentim una mica com la "guàrdia urbana" del sector, però tampoc és que anem sancionant a tort i a dret. No ens defineix com a Consell, ni és el nostre objectiu principal. Només ho fem quan cal de debò.

Els mitjans públics passen per l'adreçador i han de seguir unes normes. En canvi, a les xarxes socials, potser no seria del tot pertinent aplicar els mateixos criteris, ja que també són espais de participació lliure i democratització de la comunicació. Tenint en compte que no estan finançades amb diners públics, creus que val la pena regular-les igualment?

La llibertat absoluta sense cap mena de control no em sembla acceptable. A les xarxes hi ha creadors de contingut, influencers i youtubers que tenen moltíssima incidència en l'opinió pública. A vegades fins i tot mouen més audiència i més negoci que un mitjà tradicional. I no pot ser que alguns d'aquests ingressos es generin desinformant o fent continguts que són clarament fora de la legalitat.

La llibertat d'expressió l'hem de protegir, evidentment, és la base de tot. Però aquesta llibertat ha d'anar acompanyada del principi de veracitat, "els fets són sagrats i l'opinió és lliure". Tu pots fer un TikTok donant la teva opinió, i està molt bé, però no pots dir coses falses o enganyar deliberadament.

És veritat que les xarxes socials tenen una lògica diferent dels mitjans clàssics, i no es pot aplicar el mateix model de regulació, però crec que el tronc central sí que hauria de ser el mateix. Però el que sí que hauria de ser comú és el nucli: responsabilitat, transparència i respecte pels fets.

En una època on sovint se senyala el regulador com si fos una mena d'inquisidor, com es garanteix que no es censuri o es talli la llibertat d'expressió per motius ideològics?

És important entendre que la veritat no és simplement allò que un pensa o sent. Jo mateix, personalment, tinc una ideologia, evidentment, però també crec fermament que els que pensen diferent de mi tenen exactament el mateix dret a expressar-se. I com a regulador, has de tenir la capacitat, i sobretot l'obligació, de separar la teva opinió personal del que estableix la llei i el marc democràtic.

El nostre paper no és dir qui té raó, sinó garantir que tothom pugui expressar-se dins dels límits que marca la llei, amb respecte a la veracitat, a la legalitat i a la convivència. Ara bé, també és cert que hi ha hagut casos on s'han detectat pràctiques poc transparents, amb afavoriments cap a determinats grups o discursos. I això és precisament el que la legislació intenta corregir.

Regular no vol dir censurar. Vol dir establir unes regles del joc clares, iguals per tothom, i garantir que es compleixin sense favoritismes.

En casos com l'atemptat de l'11-S, molta gent qüestiona la versió oficial i apareixen teories alternatives. Si ni tan sols les fonts oficials són clares, com podeu, des del CAC, decidir què és veritat i què no?

Des del CAC no decidim què és veritat absoluta. El que fem és vetllar perquè la informació que circula compleixi uns mínims de rigor i responsabilitat. Tothom pot opinar i interpretar els fets com vulgui, però el que no es pot fer és difondre mentides deliberades o incitar a l'odi. La llibertat d'expressió és un dret fonamental, però ha de conviure amb la veracitat i el respecte.

SECCIÓ D'OPINIÓ

En el context mundial en la qual ens trobem avui en dia, on estem bombardejats d'informació i el públic ha de decidir si és de fiar o no crea certa inseguretat en vers als mitjans. La gran majoria de la població rep les notícies través de les xarxes socials, un ambient on corre lliurement les *fake news* i la desinformació. Aquest fet ha creat el món de la infoxicació, on la població desconnecta de les notícies, ja que prefereix estar desinformat que qüestionant-se si aquella informació que rep és verídica. Tot i això, continua sent actiu a les xarxes socials i s'informa de manera passiva, en espais poc regulats on es generen canvis d'eco per als discursos d'odi.

És en aquest context en què podem trobar la CAC, el Consell de l'Audiovisual de Catalunya, com a remei d'aquestes inseguretats. El seu càrrec és imprescindible pel món modern, analitzant els grans mitjans tradicionals, de ràdio i televisió, assegurant que el contingut publicat és verídic i compleix les lleis establertes per la Unió Europea i les lleis estatals. És la primera línia de defensa que tenim contra l'expansió de les *fake news* i un món desinformat.

El treball fet per Xevi Xirgo i el seu equip és fonamental per mantenir una població informada i amb interès de ser informada. Sense aquest deure, la societat actual seria molt diferent, ja que de la desinformació neix l'odi i la CAC evita la proliferació d'aquest odi desinformat.

A més de lluitar contra la desinformació, lluita contra la pèrdua de la cultura, vetllant pel contingut amb orígens locals. A causa de l'expansió del contingut creada per a les masses, el contingut local va perdre la rellevància en la cultura local. Però, el contingut local és aquella que ha ajudat a modelar la cultura local, i sense ella, es perd la mateixa cultura.

Per aquests motius, és imprescindible la feina de Xevi Xirgo i la CAC. Tot i que sigui una feina discreta, la seva absència si es notaria, i tindria forts impactes negatius sobre el món. Ens assegura fiabilitat i estabilitat en un món inestable ple de falsedats.

PROFESSIONALS DEL SECTOR

El cicle de conferències 'Comunicació en clau de país' ens ha permès aprendre i reflexionar sobre el paper i el significat de la comunicació de proximitat, de la mà de diferents professionals de l'àmbit català.

Laia Coll, periodista esportiva de RAC1, va parlar sobre la figura de la dona periodista en un món masculinitzat. La periodista es va sincerar i va confessar com, al llarg de la seva trajectòria, ha arribat a sentir-se fora de lloc i ha tingut menys oportunitats que altres companys, homes. Tot i això, comenta positivament l'auge de l'esport femení als mitjans durant els últims anys.

La segona ponència va ser la de l'**Eloi Camps**, que és professor a la Universitat Pompeu Fabra. Aquest ens va parlar dels mitjans de discursos populars, així com de la ràdio i de la premsa local.

El periodista d'El País **Ramon Besa**, ens va insistir en la necessitat de vocació per a un periodista, que actualment considera una 'espècie en perill d'extinció'. En la premsa local, considera que s'ha d'estar al lloc, no des de la distància, defensant les informacions.

Parlant d'estar al lloc dels fets, Tura Soler, periodista de successos d'El Punt Avui, ens va explicar casos de la seva llarga trajectòria professional i va incidir en la necessitat de buscar font propera, locals i de confiança, i també de la importància de cuidar aquestes fonts.

Un altre dels conferenciantes que vam tenir el plaer d'escoltar és Jordi Grau, director de la demarcació de Girona del Col·legi de Periodistes de Catalunya. Parlant de l'ofici del periodista, des de la seva perspectiva és fonamental la necessitat de formació i la pràctica reiterada amb honestedat; així és com s'aconsegueix un bon periodisme, bàsic en un món lliure i democràtic, en paraules de Jordi Grau.

Per tancar el cicle de conferències, Anaïs Iglésies, directora de l'estudi de disseny i comunicació Iglésies, va oferir una reflexió del lideratge en el món dels mitjans, des d'una perspectiva científica i humana.